

Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

Бібліотека

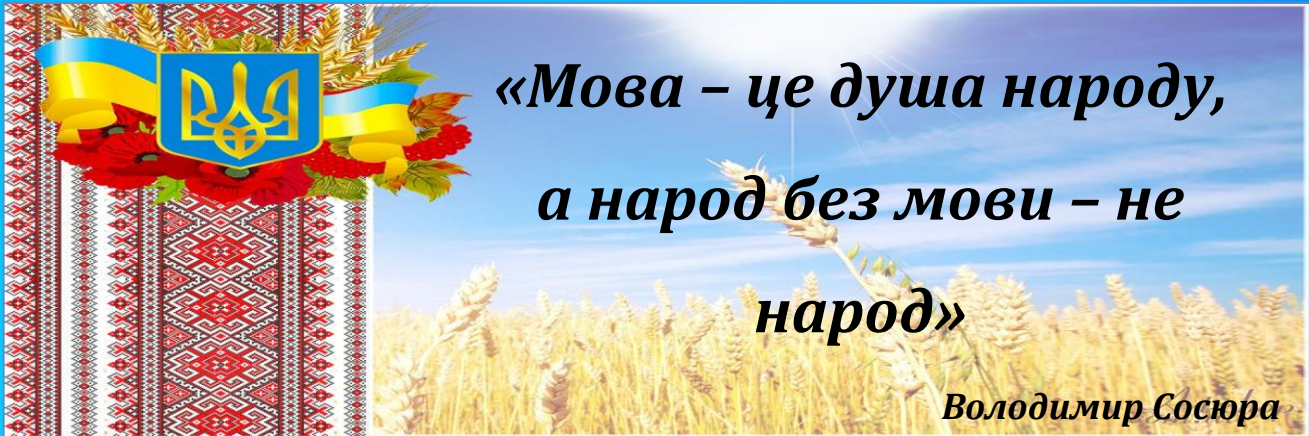
Коли мова має значення...

**Рекомендаційний список літератури до Дня
української писемності та мови**

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вінниця 2022

День української писемності та мови – державне свято, яке щороку відзначається в Україні 9 листопада. День встановлений указом Президента України 6 листопада 1997 року на підтримку ініціативи громадських організацій – в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця, послідовника творців слов'янської писемності Кирила і Мефодія.

Традиційно, в День української писемності та мови відзначають найкращих популяризаторів українського слова, заохочують видавництва, які випускають літературу українською мовою, проводять Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика, а також проводиться Всеукраїнський радіодиктант національної єдності. Традиційно до написання диктанту долучаються відомі люди, політики, художники, студенти та школярі.

Без рідної мови жодна людина не здатна повноцінно почувати себе частиною власного народу, його історії та культури. Українська мова належить до найпоширеніших мов світу. Число мовців, за різними оцінками, від 40 до 45 млн осіб, більшість з яких живе в Україні.

У 1989 році Верховна Рада УРСР надала українській мові статусу державної. Упродовж століть українська мова, так само як і її носій – український народ, зазнавала суттєвих утисків і заборон з боку різних держав, зважаючи на те, під чиєю владою опинялася Україна. Нині українську мову героїчно захищають наші воїни, аби вона не тільки зберігалася, але й розвивалася. Нею варто розмовляти, писати, послуговуватися будь-де. В іншому разі вона стане виключно «солов'їною».

1. **Авраменко О. М.**, Блажко М. Б. Українська мова та література : довідник. Завдання в тестовій формі. Ч. 1. 7-ме вид., допов. Київ : Грамота, 2017. 568 с.
2. **Ажнюк Б.** Мовні права: колективні й індивідуальні. *Право України*. 2016. № 3. С. 84–93.
3. **Берегова Г.** Актуальність формування культури мовлення в аграрних закладах вищої освіти. *Вища школа*. 2020. № 3. С. 35–44.
4. **Березяк В.** Мова наших пращурів: від сивої давнини до сьогодення. *Науковий світ*. 2011. № 5. С. 20–22.
5. **Бодик О. П.**, Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 416 с.
6. **Бондар А.**, Смагло Н. С. Українська мова як чинник національної ідентичності. *Вісник студентського наукового товариства "Ватра" Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету* : за матер. III Всеукр. студ. наук.-практ. конф. "Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих", 24 квіт. 2014 року. Вінниця, 2014. Вип. 19. С. 303–306.
7. **Бондаренко К. Л.**, Бондаренко О. С. Зіставна лексикологія (гендерний та соціолінгвістичний аспекти) : навч. посіб. для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця : Нова Книга, 2011. 168 с.
8. **Буласенко А.**, Мартинова Л. Б. Фразеологія офіційно - ділового стилю української мови. *Вісник студентського наукового товариства "Ватра" Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету* : за матер. III Всеукр. студ. наук.-практ. конф. "Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих", 24 квіт. 2014 р. Вінниця, 2014. Вип. 19. С. 308–310.
9. **Василенко В.** Зволікання дестабілізує. *Український тиждень*. 2017. № 18. С. 23.
10. **Василенко В.** Мова освіти - ключовий фактор єдності та безпеки держави. *Український тиждень*. 2017. № 46. С. 8–12.
11. **Верховна Рада ухвалила мовний закон.** *Вінницька газета*. 2019. № 26 квіт. С. 9.
12. **Вихованець І.** Дієслівно-іменниковий тип української мови. *Українська мова*. 2012. № 2. С. 3–10.
13. **Воропаєва Т.** Знову про мову. *Віче*. 2012. № 17. С. 26–27.
14. **Гайдай Д.** Мовне яблуко розбрату. *Дзеркало тижня*. 2017. № 16 верес. С. 1,5.
15. **Галій М. С.** Публічний виступ: мета, види, жанри та вимоги. *Держава і право: зб. наук. пр.*. 2019. № 83. С. 14–23. (Юридичні науки).

16. **Головатий С.** Українська мова - інститут державності. *Право України*. 2016. № 3. С. 11–62.
17. **Голуб А.** Числа про слова. *Український тиждень*. 2017. № 18. С. 17–19.
18. **Городенська К.** Нові явища та процеси в українському словотворенні: динаміка чи деструкція словотвірних форм?. *Українська мова*. 2013. № 2. С. 3–12.
19. **Горпинич В. О.** Граматична типологія латинської і української топонімії. *Мовознавство*. 2013. № 1. С. 36–42.
20. **Гриценко Т. Б.** Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 624 с. + Електронна копія.
21. **Громик Ю. В.** Український правопис : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 140 с.
22. **Денисенко В.** Мова - це гени. *Вінницький край*. 2016. № 2. С. 149–151.
23. **День української писемності та мови.** *Освіта Вінниччини*. 2016. № 11 листоп. С. 1,2.
24. **Директор Інституту української мови Павло Гриценко:** "Мову зробили політичним товаром. Це злочин проти народу" : розмова з директором Інституту української мови Павлом Гриценком / розмову вела М. Голуб. *Урядовий кур'єр*. 2019. № 3 серп. С. 6.
25. **Дідковський Д.** "Геть від Москви!". *Вінниччина*. 2022. № 14 верес. С. 3.
26. **Дроздов О.** Коли мова має значення... *Вінниччина*. 2022. № 22 черв. С. 11.
27. **Загнітко А.** Материнська мова — не полова: за вітром її не розвієш. *Урядовий кур'єр*. 2020. № 21 лют. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/materinska-mova-ne-polova-za-vitrom-yiyi-ne-rozviy/>.
28. **Замкова Н. Л.** Міжмовні відносини і комунікації : монографія. Вінниця : Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2014. 344 с.
29. **Іваницька Н.** Дієслівні системи української та англійської мов: парадигматика і синтагматика : монографія. Вінниця : Главацька, 2011. 636 с.
30. **Іваницька Н. Л.** Формування екологічної культури студентів-філологів засобами українського слова. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Київ-Вінниця, 2014. С. 259–263.
31. **Клочко Р.** Мова не на часі. Становище української мови в Радянській Україні (1960-1070- ті роки). *Дзеркало тижня*. 2019. № 20 лип. С. 15.
32. **Ковалів І.** Кому мова ріже языка?. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 19 верес. С. 4.
33. **Когут В. М.** Український правопис 2019. Зміни та правила. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2019. 16 с.
34. **Кожевніков В.** Суворя розмова про "язик" і мову. Київ : Панмедія, 2015. 64 с.
35. **Козак В.** Проблеми застосування української мови в обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 3. С. 27–33.

36. **Козюбра М.** Неухильне дотримування Конституції - запорука дієвості мовної політики в Україні. *Право України*. 2016. № 3. С. 63–73.
37. **Концепція державної мовної політики в Україні.** *Право України*. 2016. № 3. С. 94–102.
38. **Корж А. В.** Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : КНТ ; ЦУЛ, 2017. 295 с.
39. **Короденко М.** Мова об'єднує : [інтерв'ю з дир. Ін-ту філолог. Київ . нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка Григорієм Семенюком]. *Освіта України*. 2016. № 14 листоп. С. 6.
40. **Коротіна Л., Степанець Г.** Новий правопис: з проєкту в життя. *Головбух: Бюджет*. 2019. № 22. С. 27–33.
41. **Косенко Н., Вакуленко Т.** Сучасне українське ділове мовлення : навч. посіб., довідник. Харків : ВД "Школа", 2010. 416 с.
42. **Крамар О.** Уникнути ірландизації. *Український тиждень*. 2018. № 34. С. 22–25.
43. **Критська В.** "Граматичний словник української літературної мови. Словозміна" в теорії та практиці сучасного мовознавства. *Українська мова*. 2013. № 1. С. 3–19.
44. **Кубів С.** Українська мова як державна - єднальний чинник нової політичної нації. *Право України*. 2016. № 3. С. 9–10.
45. **Кузьоменська Л.** Мовна дійсність епохи масової культури. *Вища освіта України*. 2019. № 2. С. 77–82.
46. **Кулик Н.** Поборник української освіти. *Освіта України*. 2019. № 22 лип. С. 14–15.
47. **Кулик Н.** Творець фонетичного правопису. *Сучасна освіта України*. 2019. № 23 груд. С. 14–15.
48. **Куляс П.** Вся і давність, і обнова - українська мова. *Вища освіта України*. 2012. №4. С.13–24.
49. **Лепская Л.** "Мовний" закон: крапки над "і" розставить час. *Віче*. 2012. №17. С. 24–25.
50. **Лизанчук В.** Антизросійщення, або Ще раз про мову. *Дзеркало тижня*. 2016. № 2 лип. С. 13.
51. **Листопад О.** День української мови - щодня!. *Урядовий кур'єр*. 2016. № 9 листоп. С. 5.
52. **Ляшенко Л., Соловей Н.** Роль мов і вищої освіти в національній ідентифікації молоді (Ірландія та Україна). *Вища освіта України*. 2018. № 4. С. 75–77.
53. **Малко Р.** Сплутані карти. *Український тиждень*. 2017. № 18. С. 20–22.

54. **Мартінова Л. Б.**, Смагло Н. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : опорний конспект лекцій. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 69 с. + Електронна копія.

55. **Матвіяс І. Г.** Взаємодія східноукраїнського й західноукраїнського варіантів літературної мови в усталенні норм у галузі синтаксису. *Мовознавство*. 2013. № 1. С. 3–8.

56. **Матвіяс І. Г.** Регіональна лексика в колишньому східноукраїнському варіанті літературної мови. *Мовознавство*. 2014. № 6. С. 24–30.

57. **Мацокін А.** Ну що, здавалося б, слова... Про мовні сертифікати для всіх. *Держслужбовець*. 2021. № 4. С. 3–5.

58. **Мельник В.** Мова - не язик, або Українська МАЄ значення. *Вінниччина*. 2021. № 3 лют. С. 7.

59. **Михайло Слабошпицький**: запит на українську мову в суспільстві - величезний : інтерв'ю з головою Координаційної ради конкурсу з української мови, письменником, літературознацем Михайлом Слабошпицьким / спілкувалася С. Галата. *Сучасна освіта України*. 2019. № 4 листоп. С. 10.

60. **Міжнародний день рідної мови**. *Освіта Вінниччини*. 2017. № 24 лют. С. 1.

61. **Німчук В.** "Кодифікувати" нові літературні мови? Зберегти й захистити українські говори! *Українська мова*. 2013. № 3. С. 3–26.

62. **Пасинок В. Г.** Основи культури мовлення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 184 с.

63. **Пашинська Л.** Напрями дослідження неофраземіки в сучасній лінгвістиці. *Українська мова*. 2012. № 2. С. 87–96.

64. **Пентиліук М. І.**, Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 224 с.

65. **Плотницька І. М.**, Мостова Д. Ю. Поняття "мовна особистість" публічного управлінця в українських і зарубіжних джерелах. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. 2018. № 1. С. 122–136.

66. **Погиба Л. Г.**, Грибіниченко Т. О., Голіченко Л. М., Кавера Н. В. Практикум з української мови за професійним спрямуванням : навч. посіб. Київ : Кондор, 2013. 296 с.

67. **Подоляк І.** Божевілля. *Український тиждень*. 2017. № 18. С. 15–16.

68. **Рицар Б. Є.**, Мисак Р. Т. Експертування стандартів на терміни та визначення понять: нормативне підґрунтя та практична реалізація. *Стандартизація, сертифікація, якість*. 2020. № 3. С. 53–59.

69. **Симоненко Л. О.** Українська термінографія: стан і перспективи. *Мовознавство*. 2014. № 4. С. 28–35.

70. **Симонова К.** Граматичні категорії дієслова: основні підходи до вивчення. *Українська мова*. 2012. № 2. С. 34–44.

71. **Славинський М.** "Є в книгах незмірна глибина...". *Науковий світ*. 2010. № 11. С. 15–17.
72. **Сорока В.** Наша мова - не "вчорашня" : розмова з дир. департ. вищ. осв. МОН України Олегом Шаровим / спілкувався М. Короденко. *Освіта України*. 2017. № 24 квіт. С. 14–15.
73. **Степаненко М.** Олесь Гончар - історик, теоретик, практик української лексикографії. *Українська мова*. 2013. № 3. С. 27–38.
74. **Стишов О. А.** Основні джерела поповнення фразеологічного складу української мови кінця ХХ - початку ХХІ століть. *Мовознавство*. 2015. № 1. С. 33–46.
75. **Тараненко О. О.** Словотворення української мови в аспекті її сучасних системно-нормотворчих тенденцій (кінець ХХ - початок ХХІ ст.). 1. *Мовознавство*. 2015. № 1. С. 3–32.
76. **Тараненко О. О.** Формування нової системи соціальних цінностей і пріоритетів українського суспільства (на матеріалах української мови кінця ХХ - початку ХХІ ст.). *Мовознавство*. 2014. № 5. С. 14–34.
77. **Тимкова В. А.** Запозичення іншомовних термінів як засіб поповнення української термінології сфери економіки та менеджменту. *Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації* : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю, 3 жовтня 2020 року / гол. ред. Н. Л. Замкова. Вінниця, 2020. С. 140–143. URL: http://10.0.2.150/docs/Zbirnyky_konferents/2020/Aktualni%20problemy%203%20zhovtnia%202020.pdf.
78. **Тимкова В. А.** Українська мова в науці : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2018. 212 с.
79. **Тимкова В. А.,** Горобець А. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. Вінниця : Рогальська І.О., 2020. 308 с.
80. **Тимкова В. А.,** Марцінко Т. І., Чечель О. М. Українська мова та культура мовлення : навч. посіб. Вінниця : ВНАУ, 2013. 333 с.
81. **Українська мова за професійним спрямуванням** : навч. посіб. для підготовки до іспитів / упоряд.: І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 186 с.
82. **Українська мова у професійному мовленні** : [навч. посіб.] / [авт.: В. А. Тимкова, Т. І. Марцінко]. Вінниця : ВНАУ, 2011. 252 с.
83. **Український правопис** / гол. ред. О. В. Красовицький. Харків : Фоліо, 2019. 352 с.
84. **Український правопис** / ред.: Є. І. Мазніченко, В. Є. Македон, С. В. Шаробанова, І. Л. Яловнича. Електронні дані. Київ : Наукова думка, 2019. URL: http://10.0.2.150/docs/Pidruchnyku/2021/Ukrainskyi_pravopys.pdf.

85. **Цвірова Т. Д., Чернов В. Е.** Ми навчаємось в Україні : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2012. 206 с.

86. **Цимбал Я.** Виберіть українську. *Український тиждень*. 2017. № 5. С. 46.

87. **Чабан М.** Він усе життя збирав слова. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 14 груд. С. 7.

88. **Чемеркін С.** Наукова комунікація в сучасній українській лінгвістиці. *Українська мова*. 2013. № 3. С. 85–93.

89. **Чемеркін С. Г.** Глобалізація і сучасні лінгвістичні процеси. *Мовознавство*. 2013. № 1. С. 59–65.

90. **Шабат-Савка С.** Категорія комунікативної інтенції: типові вияви та синтаксична реалізація в сучасній українській мові. *Українська мова*. 2013. № 1. С. 104–114.

91. **Шевченко В.** Становлення інституту державної мови в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 241–245.

92. **Шевчук С. В.** Українське ділове мовлення : навч. посіб. 9-те вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2018. 302 с.

93. **Шевчук С. В., Клименко І. В.** Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 3-тє вид., випр. і допов. Київ : Алерта, 2012. 696 с.

94. **Юрченко М.** Повсякденний інструмент боротьби за державність. *Урядовий кур'єр*. 2017. № 30 верес. С. 3.

95. **Як держслужбовцям взаємодіяти з мовним Уповноваженим.** *Вісник Пенсійного фонду України*. 2022. № 5. С. 31–37.

Підготували: завідувач інформаційно-бібліографічного відділу Л. Карпуть, провідний бібліограф Т. Чорна

